

Handboek Basisondersteuning Samenwerkingsverband Twente Oost PO

Versie, juni 2024

Inhoudsopgave

Primair Onderwijs

Inleiding	3
Aspecten van de basisondersteuning	4
1. Een voldoende score op de basiskwaliteit	4
2. Het beleid voor de basisondersteuning is op orde	4
2a. SOP	4
2b. Protocollen	4
3. Ondersteuningsstructuur	5
3a. Zeven principes van Handelingsgericht werken (inclusief samenwerking met ouders en ketenpartners)	5
3b. Hoorrecht leerling	5
3c. Doorgaande lijn	5
3d. Inzet ondersteuningsmiddelen	6
3e. Integraal arrangeren – samenwerken met partners	6
3f. Monitoring effect aangeboden basis- en extra ondersteuning	6
Ondersteuningsstructuur op maat vanaf de eerste schooldag	6
4. Ondersteuning ter bevordering van de ontwikkeling van alle leerlingen	6
4a. Ondersteuning ter bevordering van de lees- en spellingsontwikkeling	7
4b. Ondersteuning ter bevordering van de rekenontwikkeling	8
4c. Ondersteuning ter bevordering van de leerlingen met bovengemiddeld leer- en ontwikkelpotentieel (hier vallen ook de HB-leerlingen onder)	9
4d. Ondersteuning ter bevordering van leerlingen met een beneden gemiddeld leer- en ontwikkelpotentieel	10
4e. Ontwikkeling ter bevordering van de sociaal-emotionele ontwikkeling, burgerschap en 'leren leren'	11
4f. Ondersteuning ter bevordering van de fysieke ontwikkeling, zelfredzaamheid en belastbaarheid	12
Aspecten van de extra ondersteuning	13
a. Het OPP altijd opstellen bij inzet extra ondersteuning	13
b. OPP, dat valt onder de extra ondersteuning, altijd registreren bij ROD	13
c. Altijd overleg met ouders en instemming door ouders op handelsdeel OPP	13
Ontwikkelingsperspectief: wanneer moet het?	14
Bijlage	15

Inleiding

Het is een wettelijke verplichting om als scholen binnen een samenwerkingsverband met elkaar afspraken te maken over welke ondersteuning elke school moet bieden. Dit geldt dus ook voor de scholen binnen het samenwerkingsverband Twente Oost PO. Hieronder vallen de scholen in het primair onderwijs in de gemeenten Borne, Dinkelland, Enschede, Haaksbergen, Hengelo, Hof van Twente, Losser en Oldenzaal. Dit niveau van ondersteuning, dat van elke basisschool wordt verwacht noemen we de **basisondersteuning**.

Ons samenwerkingsverband bestaat uit 19 schoolbesturen, elk schoolbestuur is zelf verantwoordelijk voor de kwaliteit, de organisatie en de uitvoering van de basisondersteuning op de eigen scholen.

Ambities samenwerkingsverband

Met elkaar hebben we in het ondersteuningsplan vijf bouwstenen geformuleerd die als fundament onder onze ambities fungeren:

Passend onderwijs wordt inclusiever, meer leerlingen thuis-nabij onderwijs;

- We werken samen met ouders op basis van partnerschap;
- We werken vanuit de gedachte: vindplaats is werkplaats. De expertise (kennis en vaardigheden) gaat naar de leerkrachten en leerlingen, in plaats van omgekeerd;
- Voor specialistische ondersteuningsvragen van leerlingen en leerkrachten, blijven specialistische voorzieningen nodig;
- We zorgen voor integrale afstemming met de aan de school gelieerde partijen.

Doelstelling van dit handboek

Met behulp van dit handboek maken we duidelijk welke ondersteuning onder de basisondersteuning valt. Deze beschrijving helpt ouders, scholen en ketenpartners om te weten wat er verwacht kan worden van alle scholen binnen het samenwerkingsverband. Hoe de scholen dit inrichten of hoe ze dit organiseren, is aan de school of het schoolbestuur zelf.

Leeswijzer

Dit handboek beschrijft eerst de aspecten van de basisondersteuning, waarbij wordt ingegaan op basiskwaliteit en beleid. Daarna wordt de ondersteuningsstructuur voor de scholen van het samenwerkingsverband Twente Oost PO omschreven. Tot slot staat per thema de basisondersteuning en extra ondersteuning beschreven.

In het document worden de volgende afkortingen gehanteerd:

• Samenwerkingsverband Twente Oost primair onderwijs	SWV Twente Oost PO
• Ontwikkelingsperspectief	OPP
• Schoolondersteuningsprofiel	SOP
• Ouders/verzorgers, belast met gezag	Ouders
• Intern begeleider/kwaliteitscoördinator	IB'er
• Onderwijsondersteuning zieke leerlingen	OZL

Aspecten van de basisondersteuning

We spreken af dat de volgende vier aspecten binnen de basisondersteuning op iedere school zichtbaar zijn:

1. Een voldoende score op de basiskwaliteit

Goede onderwijsondersteuning begint met kwalitatief goed ingericht onderwijs. Onder basiskwaliteit wordt verstaan: de mate waarin de scholen voldoen aan de minimale eisen die gesteld worden aan de kwaliteit van 1) het leerstofaanbod, 2) de onderwijstijd, 3) het pedagogisch-didactisch handelen van leerkrachten, 4) het schoolklimaat, 5) de leerlingenzorg en 6) de leerprestaties. Deze eisen gelden voor alle scholen en zijn terug te vinden in het onderzoekkader van de onderwijsinspectie.

We spreken af dat elke school minimaal een voldoende scoort op de kwaliteitsgebieden uit het onderzoekskader 2021 PO (versie 2023) van de onderwijsinspectie.

2. Het beleid voor de basisondersteuning is op orde

Om voor het schoolpersoneel en ouders duidelijk te maken wat we op elke school doen en waar we naar toe willen zijn minimaal de volgende beleidsdocumenten aanwezig op iedere school:

2a. SOP

Op dit moment moeten de ondersteuningsmogelijkheden nog uitgebreid worden beschreven binnen het SOP. Vanaf schooljaar 2025-2026 moet dit door alle scholen jaarlijks beschreven en geactualiseerd worden binnen de

schoolgids. Hierdoor krijgen ouders en leerlingen beter en laagdrempeliger zicht op de aangeboden (basis en extra) ondersteuning op school. Deze wijziging is onderdeel van het wetsvoorstel “Versterking positie ouders en leerlingen”. Het nieuwe wetsvoorstel leidt tot een verschuiving van het plaatsen en jaarlijks actualiseren van de ondersteuningsmogelijkheden op de school.

2b. Protocollen

Iedere school beschikt over en maakt gebruik van onderstaande protocollen. Landelijk zijn van protocol 1 t/m 5 formats opgesteld, die de scholen kunnen benutten bij de uitvoering.

Met een klik op de link verschijnt nadere informatie.

Teamleden kennen de inhoud en kunnen de protocollen toepassen in de eigen onderwijspraktijk.

De volgende protocollen/documenten zijn op elke school zichtbaar:

- [Protocol leesproblemen en dyslexie](#)
- [Protocol Ernstige Reken-Wiskundeproblemen](#)
- [Protocol medische handelingen](#)
- [Protocol sociale veiligheid dat pesten tegengaat en zorgt voor sociale, fysieke en mentale veiligheid van de leerlingen](#)
- [Protocol meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling](#)
- [Kwaliteitskader \(hoog\)begaafdheid](#)

We willen er de komende 4 jaar naartoe werken dat alle scholen gaan werken met deze protocollen om op deze manier dezelfde kansen en ontwikkelmogelijkheden te bieden voor alle kinderen binnen ons samenwerkingsverband.

3. Ondersteuningsstructuur

Een goede ondersteuningsstructuur op school zorgt ervoor dat ondersteuningsvragen van leerlingen tijdig gesignaleerd worden en dat er vanuit die signalering zo snel mogelijk passende ondersteuning wordt geboden. Dat vraagt om een handelingsgerichte basishouding in het team en om pedagogisch partnerschap met ouders en belangrijke ketenpartners als de jeugdhulpverlening, jeugdgezondheidszorg en het speciaal (basis) onderwijs.

Omdat de ondersteuningsstructuur voordelbaar is voor het bieden van goede ondersteuning, werken we een aantal elementen gedetailleerder uit binnen de basisondersteuning.

3a. Zeven principes van Handelingsgericht werken (inclusief samenwerking met ouders en ketenpartners)

De principes van handelingsgericht werken staan in ons samenwerkingsverband centraal. De zeven uitgangspunten van Handelingsgericht werken zijn als volgt:

1. De werkwijze is doelgericht;
2. Het gaat om de wisselwerking en afstemming;
3. Onderwijsbehoeften van kinderen staan centraal;
4. Leerkrachten maken het verschil, ouders doen er evenzeer toe;
5. Positieve aspecten van leerlingen, leerkrachten en ouders zijn van groot belang;
6. Schoolteams, leerlingen, ouders en ondersteuners werken constructief samen;
7. De werkwijze is systematisch en transparant.

3b. Hoorrecht leerling

Volgens de wet hebben leerlingen van alle leeftijden hoorrecht. Dat betekent dat leerlingen actief betrokken worden bij- en meepraten over hoe hun eigen ondersteuning eruit komt te zien, op een wijze passend bij de leeftijd.

3c. Doorgaande lijn

- Elke school draagt zorg voor het in kaart brengen van de onderwijsbehoeften van de leerling na aanmelding.
- Binnen 6 weken, met maximale uitloop tot 10 weken, na aanmelding arrangeert de school, in samenspraak met ouders, een passend aanbod voor de leerling.
- Elke leerkracht draagt zorg voor een goede overdracht naar de leerkracht van het volgende leerjaar.
- Elke school draagt zorg voor het in kaart brengen van de onderwijsbehoeften van de leerling voor de overdracht bij doorstroom naar een andere school. Ouders en leerling worden betrokken bij de beschrijving van de onderwijsbehoeften en de overstap. De mening van de ouders en leerling doet ertoe!
- Elke school werkt nauw samen met andere scholen in de wijk of gemeente.
- Voorkeur dat de leerling in de eigen klas binnen de eigen school de benodigde ondersteuning krijgt. Als dit binnen de eigen school niet mogelijk is, wordt eerst nagegaan of een andere reguliere school - thuis-nabij - inclusiever onderwijs kan bieden (bao-bao plaatsing).
- Elke school benut expertise uit het speciaal (basis) onderwijs. Dit kan onder andere zijn om te sparren en expertise te delen door onder andere co-teaching.

Ondersteuningsstructuur op maat vanaf de eerste schooldag

4. Ondersteuning ter bevordering van de ontwikkeling van alle leerlingen

3d. Inzet ondersteuningsmiddelen

Iedere school zet de ondersteuningsmiddelen, die door het samenwerkingsverband zijn toegewezen, gericht in op activiteiten passend bij het beleid van het samenwerkingsverband en legt hierover verantwoording af bij het samenwerkingsverband.

3e. Integraal arrangeren – samenwerken met partners

Wanneer er een combinatie van onderwijs en zorg nodig is, wordt er integraal gearrangeerd. Dit betekent dat het sociale team benaderd wordt om mee te denken in casuïstiek op basis van consultatie en advies. Het kan ook zijn dat een kind al in beeld is bij het wijk- en gebiedsteam. Het wijk- en gebiedsteam betreft dan de school bij het proces. Gezamenlijk wordt er een plan gemaakt en uitgevoerd (gearrangeerd).

3f. Monitoring effect aangeboden basis- en extra ondersteuning

Elke school monitort het effect van de aangeboden basis- en extra ondersteuning, die wordt vastgelegd in een daarvoor bestemd document. De wijze waarop dit gebeurt, kan per deelregio verschillen. Ouders worden hier altijd bij betrokken. Dit wordt gebruikt voor het kwaliteitsbeleid van het samenwerkingsverband, waarbij jaarlijks met de samenwerkende schoolbesturen in beeld wordt gebracht welke ondersteuning wordt ingezet door scholen en voor welke ondersteuningsvragen nog geen aanbod voorhanden is.

Beschikbare ondersteuning

- Vanaf datum van aanmelding brengt de school binnen 6 weken de onderwijsbehoeften van de leerling in kaart en arrangeert de school een passend aanbod. Bij uitzondering, en mét onderbouwing, is uitloop tot maximaal 10 weken na aanmelding mogelijk. Vakantieperioden tellen mee in deze aantallen.
- Leerkrachten bieden structureel didactische differentiatie (instructie, feedback, oefening) vanaf groep 1 op minstens 3 niveaus.
- De school beschikt over lesmateriaal dat aansluit bij differentiatie in de lesstof.
- De lessen zijn effectief, aansprekend, doelmatig en interactief.
- In elke bouw is een bewuste aanpak t.a.v. de differentiatie in dagrooster, lesdoel, taak (dag en/of week) en instructie.
- De school volgt, analyseert en evalueert systematisch, minstens 2 x per jaar, de leerling ontwikkeling van de leerling met een leerlingvolgssysteem. De informatie wordt gebruikt bij de invulling en bijstelling van het aanbod. Op maat-toetsen, passend bij de leerling, wordt ingezet en hiaten gesignaleerd.
- Voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben, stelt de school, in samenspraak met ouders en de leerling, een OPP van de leerling. Het OPP wordt minstens tweemaal per jaar met de ouders en de leerling geëvalueerd, bijgesteld en ondertekend.
- De school schakelt het Steunpunt en/of andere externe specialisten in;

indien nodig en onderwijs gerelateerd.

- De school kan beschikken over een aparte ruimte voor begeleiding van individuele of kleine groepen leerlingen.

4a. Ondersteuning ter bevordering van de lees- en spellings-ontwikkeling

Beschikbare expertise

- Leerkrachten zijn in staat om lees- en spellingsproblemen, welke kenmerkend kunnen zijn voor dyslexie, te signaleren. De school is in staat om tijdig en adequaat (met hulp van collega's of externe professionals) op deze signalen te reageren.
- De school kan, eventueel in samenwerking met het schoolbestuur, een beroep doen op een taal/lees- of dyslexiespecialist (bv. een IB'er met deze specialisatie, remedial teacher of een externe specialist), die leerkrachten kan adviseren over ondersteuningsbehoeften op het gebied van lezen, spelling en dyslexie.
- De school is in staat ouders te verwijzen naar de juiste partijen voor een diagnose en behandeling (ondersteuningsniveau 4).

Beschikbaar aanbod

- De school is in staat om leerlingen te ondersteunen met ondersteuningsbehoeften op het gebied van lezen en spelling en dyslexie op ondersteuningsniveau 1 (goed lees- en spellingsonderwijs in de klas), ondersteuningsniveau 2 (extra begeleiding in de klas) en ondersteuningsniveau 3 (specifieke leerlinggerichte interventie) volgens de Protocolen Leesproblemen en Dyslexie. Voor uitleg van de verschillende ondersteuningsniveaus, zie *bijlage pag. 14*, en op de website van Dyslexie Centraal.
- De school is in staat om een leerlingdossier op te bouwen dat bruikbaar is als onderbouwing voor diagnostiek en behandeling van Ernstige Dyslexie.

NB. Wat valt niet onder de basisondersteuning?

- *Ernstige Dyslexie valt niet onder de basisondersteuning. De ondersteuning hiervoor (ondersteuningsniveau 4) wordt na diagnose ingezet door een specialistische zorgaanbieder en bekostigd door de gemeente.*
- *Specialistische dyslexiebehandeling door een particuliere organisatie voor leerlingen zonder de diagnose ED valt niet onder de basisondersteuning.*
- *Logopedische ondersteuning ter bevordering van de taalontwikkeling, valt onder het basisaanbod van de zorgverzekeraar.*

4b. Ondersteuning ter bevordering van de rekenontwikkeling

Beschikbare expertise

- Leerkrachten zijn in staat om (ernstige) rekenwiskunde-problemen, welke mogelijk kenmerkend kunnen zijn voor dyscalculie, te signaleren. De school is in staat om tijdig en adequaat (met hulp van collega's of externe professionals) op deze signalen te reageren.
- Elke school kan, eventueel in samenwerking met het schoolbestuur, een beroep doen op een rekenspecialist (bv. een IB'er met deze specialisatie, remedial teacher of specialist van buitenaf), die leerkrachten kan adviseren over ondersteuningsbehoeften op het gebied van rekenen, wiskunde en dyscalculie.
- Elke school is in staat, eventueel in samenwerking met het schoolbestuur, ouders te verwijzen naar de juiste partijen voor een diagnose (ERWD-indicatie tot en met groep 5 of dyscalculieverklaring vanaf groep 6) en behandeling voor dyscalculie (ondersteuning fase rood).

Beschikbaar aanbod

- Elke school is in staat om leerlingen met ondersteuningsbehoeften op het gebied van rekenen, wiskunde en dyscalculie passende ondersteuning en begeleiding te bieden in **fase groen** (goed gedifferentieerd rekenonderwijs in de klas), **fase geel** (begeleiding van leerlingen met geringe rekenwiskunde problematiek op specifieke deelgebieden) en **fase oranje** (begeleiding ernstige rekenwiskunde problematiek) volgens het Protocol Ernstige Reken-Wiskundeproblemen en Dyscalculie. De school beschikt over dit protocol en teamleden kennen de inhoud en passen het protocol toe in het werkveld. De bovengenoemde fases staan beschreven in onderstaande afbeelding:

Omschrijving van de fases in onderwijsbehoeften bij het leren rekenen

Fase groen: een normale rekenwiskundige ontwikkeling. De onderwijsbehoeften zijn niet specifiek.

Fase geel: er doen zich in de ontwikkeling geringe Reken-Wiskunde-problemen voor op deelgebieden. Op die deelgebieden ontstaan specifieke onderwijsbehoeften.

Fase oranje: er doen zich Ernstige Reken-Wiskunde-problemen voor, die in principe door deskundige begeleiding oplosbaar zijn binnen de school. Er is sprake van specifieke onderwijs- behoeften op het gebied van rekenen-wiskunde.

Fase rood: er doen zich ernstige en hardnekkige Reken-Wiskunde-problemen voor, die in principe zijn te begeleiden binnen de school, maar waarbij mogelijk externe ondersteuning gewenst is. De specifieke onderwijsbehoeften op het gebied van rekenen-wiskunde zijn structureel.

NB. Wat valt niet onder de basisondersteuning?

- Het ondersteunen van leerlingen in fase rood van het protocol *Ernstige Reken-Wiskundeproblemen* valt niet onder de basisondersteuning. Voor het ondersteunen van leerlingen in deze fase geldt dat een specialistisch (extern) ondersteuner in overleg met de school komt tot een handelingsplan (als onderdeel van een OPP).
- Dyscalculie komt niet in aanmerking voor vergoede zorg. De kosten voor diagnostiek en behandeling komen voor rekening van ouders.

4c. Ondersteuning ter bevordering van de leerlingen met bovengemiddeld leer- en ontwikkelpotentieel (hier vallen ook de HB-leerlingen onder)

Beschikbare expertise

- Er is een visie ten aanzien van passend onderwijs voor leerlingen met een bovengemiddeld leer- en ontwikkelpotentieel. Deze is vastgelegd in een beleidsplan.
- De visie is uitgewerkt in concrete afspraken voor het handelen van de leerkracht, zoals beschreven in de kwaliteitskaders.
- In het beleidsplan staan afspraken mbt mogelijkheden vervroegd doorstromen/versnellen (indien wenselijk)
- Er is voldoende kennis over leerlingen met een bovengemiddeld leer- en ontwikkelpotentieel binnen de school: signaleren van kenmerken en onderwijsbehoeften en weten hiernaar te handelen.
 - Binnen de klassenorganisatie is ruimte voor het aansluiten bij de onderwijsbehoeften van leerlingen met een bovengemiddeld leer- en ontwikkelpotentieel.
 - Er wordt een passend aanbod (compacten en verrijken) geboden dat aansluit bij de (didactische en sociaal-emotionele) onderwijsbehoeften van leerlingen met een bovengemiddeld leer- en ontwikkelpotentieel binnen de reguliere groep.
 - Een leerling met een bovengemiddeld leer- en ontwikkelpotentieel leert meer verantwoordelijkheid te nemen (autonomie/eigenaarschap) voor zijn eigen leerplan door het stellen van doelen.
 - Leerlingen met een ontwikkelingsvoorsprong worden zo vroeg mogelijk gesignaleerd. De signalering vindt plaats op basis van informatie uit verschillende bronnen (betrokkenen).

- Er is een vaste procedure voor het signaleren van leerlingen met een ontwikkelingsvoorsprong:
 - > Systematisch signaleren (mbv instrument, intake, toetsen, checklist, onderzoek ed.);
 - > Spontaan signaleren;
 - > Stimulerend signaleren (al binnen enkele weken na aanvang groep 1) De signalering vindt plaats op basis van informatie uit verschillende bronnen (betrokkenen).
- Er wordt handelingsgericht gewerkt en de 1-zorgroute wordt gevolgd wanneer extra ondersteuning nodig is.
- Elke leerkracht heeft kennis van de expertise die het steunpunt van de deelregio of het eigen schoolbestuur kan bieden. Indien nodig vraagt de school expertise aan bij het SWV Twente Oost PO.

Beschikbaar aanbod

- Er is voldoende tijd beschikbaar binnen de klassenorganisatie van de reguliere groep voor het geven van instructie, begeleiding, evaluatie.
- De leerlingen met een bovengemiddeld leer- en ontwikkelpotentieel krijgen een compact aanbod, waarbij ze de instructie van nieuwe leerstof volgen en waarbij planmatig per kind gekeken wordt welke herhalingsstof weggelaten kan worden.
- Er is een doorgaande lijn in het verrijkingsaanbod.
- Leerlingen krijgen verrijking aangeboden. Dit wordt begeleid en geëvalueerd en zichtbaar beoordeeld op het proces.
- Er is een protocol wanneer versnellen nodig blijkt te zijn:
 - De school gebruikt criteria om een besluit tot versnellen te nemen.
 - Er wordt gekeken welke vorm het meest passend is.
 - De stappen worden gevolgd en geëvalueerd.
 - Het contact/samenwerken/leren met gelijkgestemden (peer-contact) wordt mogelijk gemaakt.

NB Wat valt niet onder de basisondersteuning?

Onderwijs aan en begeleiding van leerlingen, die naast een boven gemiddeld cognitieve ontwikkeling ook zeer intensieve ondersteuningsvragen hebben op het gebied van sociaal emotionele ontwikkeling en/of executieve functies. Het gaat vooral om leerlingen die onvoldoende profiteren van het verrijken en/of versnellen binnen het reguliere groepsaanbod.

4d. Ondersteuning ter bevordering van leerlingen met een beneden gemiddeld leer- en ontwikkelpotentieel

Beschikbare expertise

Elke leerkracht heeft kennis van:

- Leerlingen met een beneden gemiddeld leer- en ontwikkelpotentieel
- Bevorderen van leerhouding, zelfvertrouwen en zelfredzaamheid van leerlingen met een beneden gemiddeld leer- en ontwikkelpotentieel.
- Vroegtijdig, vanaf groep 1, signaleren van leerlingen met een beneden gemiddeld leer- en ontwikkelpotentieel. Deze signalen worden met ouders besproken. School is in staat om tijdig en adequaat (met hulp van collega's of externe professionals) op deze signalen te reageren.
- Gedifferentieerde instructie en is in staat om gedifferentieerde instructie afgestemd op de specifieke behoeften van deze leerlingen te geven.
- Eigen leerlijnen en is in staat om, samen met de IB-er en/of de orthopedagoog, voor een leerling een eigen leerlijn op te stellen.
- De expertise die het Steunpunt van de deelregio of het eigen schoolbestuur kan bieden. Indien nodig vraagt de school expertise aan bij het SWV Twente Oost PO.

Beschikbaar aanbod

- De school kan ondersteuning inzetten bij leerachterstanden en hiaten in de leerontwikkeling.
- De school beschikt over remediërende methoden.

NB. Wat valt niet onder de basisondersteuning?

Onderwijs aan en begeleiding van leerlingen, die naast een beneden gemiddeld cognitieve ontwikkeling ook zeer intensieve ondersteuningsvragen hebben op het gebied van sociaal-emotionele ontwikkeling.

Wel spreken we af, in lijn met het ondersteuningsplan, dat scholen dit met behulp van extra ondersteuning moeten kunnen realiseren. Scholen worden expliciet aangemoedigd om zich hierin te ontwikkelen, zodat dit wel onderdeel van de basisondersteuning kan worden.

4e. Ontwikkeling ter bevordering van de sociaal-emotionele ontwikkeling, burgerschap en 'leren leren'

Beschikbare expertise

- Elke school biedt kwalitatief goed klassenmanagement in alle groepen. De leerkracht realiseert een voorspelbare en overzichtelijke leeromgeving.

- Elke school faciliteert collegiale consultatie om het handelen van de leerkracht te versterken.
- Binnen de school is sprake van een veilig pedagogisch klimaat om leerlingen met extra onderwijs- of ontwikkelingsbehoeften op te vangen.
- Leerkrachten zijn bekend met de sociaal-emotionele ontwikkeling en de vaardigheden die je nodig hebt om te 'leren leren', herkennen en erkennen deze bij het kind en kunnen onderwijsaanpassingen doen om lichte ondersteuningsvragen structureel te beïnvloeden voor de ontwikkelingslijnen van het sociaal-emotioneel leren.
- Elk schoolbestuur stimuleert en faciliteert het schoolteam om inclusiever onderwijs te kunnen bieden, door expertise te vergroten op gebied van pedagogisch handelen.

Beschikbaar aanbod

- De school zet in op preventie van gedragsproblemen door het hantieren van heldere (gedrags)regels en voorbeeldgedrag van leerkrachten.
- Scholen maken gebruik van een sociaal-emotioneel leerlingvolgsysteem om de sociaal-emotionele ontwikkeling van leerlingen te volgen.
- De school maakt gebruik van een programma/aanpak op het gebied van sociale veiligheid en het voorkomen en aanpakken van gedragsproblemen.
- De school is in staat om leerlingen te begeleiden met lichte ondersteuningsbehoeften op het gebied van zowel internaliserend- als externaliserend gedrag, werkhoudingsproblemen en onderpresteren.
- De school is in staat om ondersteuning en begeleiding te bieden om het 'leren leren' van leerlingen te bevorderen.
- De school zoekt samenwerking met de jeugdhulpverlening en jeugdgezondheidszorg over doorverwijzing naar relevant aanbod en trainingen, onder andere gericht op weerbaarheid of faalangst.

4f. Ondersteuning ter bevordering van de fysieke ontwikkeling, zelfredzaamheid en belastbaarheid

Beschikbare expertise

- Het organiseren van passende ondersteuning vindt altijd plaats in samenwerking met betrokken instanties als het Steunpunt, de gemeente en jeugdhulpaanbieders.
- Elke school maakt, indien van toepassing, gebruik van het landelijk Netwerk Ziezon. Een consulent OZL wordt betrokken voor advies over aanpassingen van het onderwijs, wanneer er sprake is van een chronisch zieke leerling of een leerling die in het ziekenhuis is opgenomen.
- Indien nodig vraagt de school expertise aan bij bijvoorbeeld het Steunpunt Onderwijs-Noord.

Beschikbaar aanbod

- De school is in staat om te organiseren dat, met toestemming van ouders, de volgende medische handelingen die niet vragen om een BIG-registratie uitgevoerd kunnen worden: toedienen van orale medicatie (waaronder 'pufjes'), toedienen van diabetesmedicatie en controle van glucosewaarden.
- De school is in staat om afspraken met ouders omtrent en met expliciete toestemming van ouders voor uitvoering van medische handelingen of het toedienen van medicijnen vast te leggen in een overeenkomst of verklaring.
- Het beleid van de school wat betreft medische handelingen staat opgenomen in het protocol medisch handelen en medicijnverstrekking. Hierin staat tenminste:
 - Wat te doen als een leerling ziek wordt op school.
 - Wat te doen met het bewaren en toedienen van medicijnen.
 - Wat te doen met het uitvoeren van medische handelingen (niet-BIG en BIG).

- De school is in staat om een langdurig zieke leerling op een alternatieve wijze te betrekken bij de dagelijkse didactische, pedagogische en sociale onderwijspraktijk (bijv. met Klasgenoot, Klassecontact). Uitgangspunt is dat er voor de leerling ondanks de ziekte sprake blijft van een zo optimaal mogelijke doorgaande (leer)lijn op sociaal en onderwijskundig gebied.

Mogelijkheden voor de fysieke ruimte

- Elke school beschikt over een afgesloten plek voor het bewaren van medicijnen en heeft afspraken gemaakt over het beheer hiervan.
- De school kan (in de school of erbuiten) beschikken over een aparte ruimte waar behandelingen (bijv. logopedie) en medische handelingen (door eigen personeel of externen) kunnen worden uitgevoerd.
- De school is toegankelijk voor leerlingen met een lichamelijke of motorische beperking, waaronder tenminste wordt verstaan: rolstoeltoegankelijkheid van het gebouw, aanwezigheid van een (trap)lift en de aanwezigheid van aanpast sanitair.

Aspecten van de extra ondersteuning

a. Het OPP altijd opstellen bij inzet extra ondersteuning

Wanneer een leerling extra ondersteuning krijgt, wordt er voor de leerling een OPP opgesteld. Reguliere scholen hoeven geen OPP op te stellen voor ondersteuning die valt onder de basisondersteuning. Er hoeft dus ook geen OPP verplicht opgesteld te worden voor leerlingen met bijvoorbeeld een eigen leerlijn indien dit onder de basisondersteuning valt. Voor leerlingen die een zeer intensief of zeer verrijkt aanbod nodig hebben, wordt wel een OPP opgesteld. Op de volgende pagina staan de kaders voor het OPP.

Het OPP bestaat uit:

- De verwachte uitstroombestemming van de leerling, inclusief de onderbouwing.
- Een beschrijving van de te bieden ondersteuning en begeleiding en - indien aan de orde - de afwijkingen van het (reguliere) onderwijsprogramma (het handelingsdeel).

b. OPP, dat valt onder de extra ondersteuning, altijd registreren bij ROD

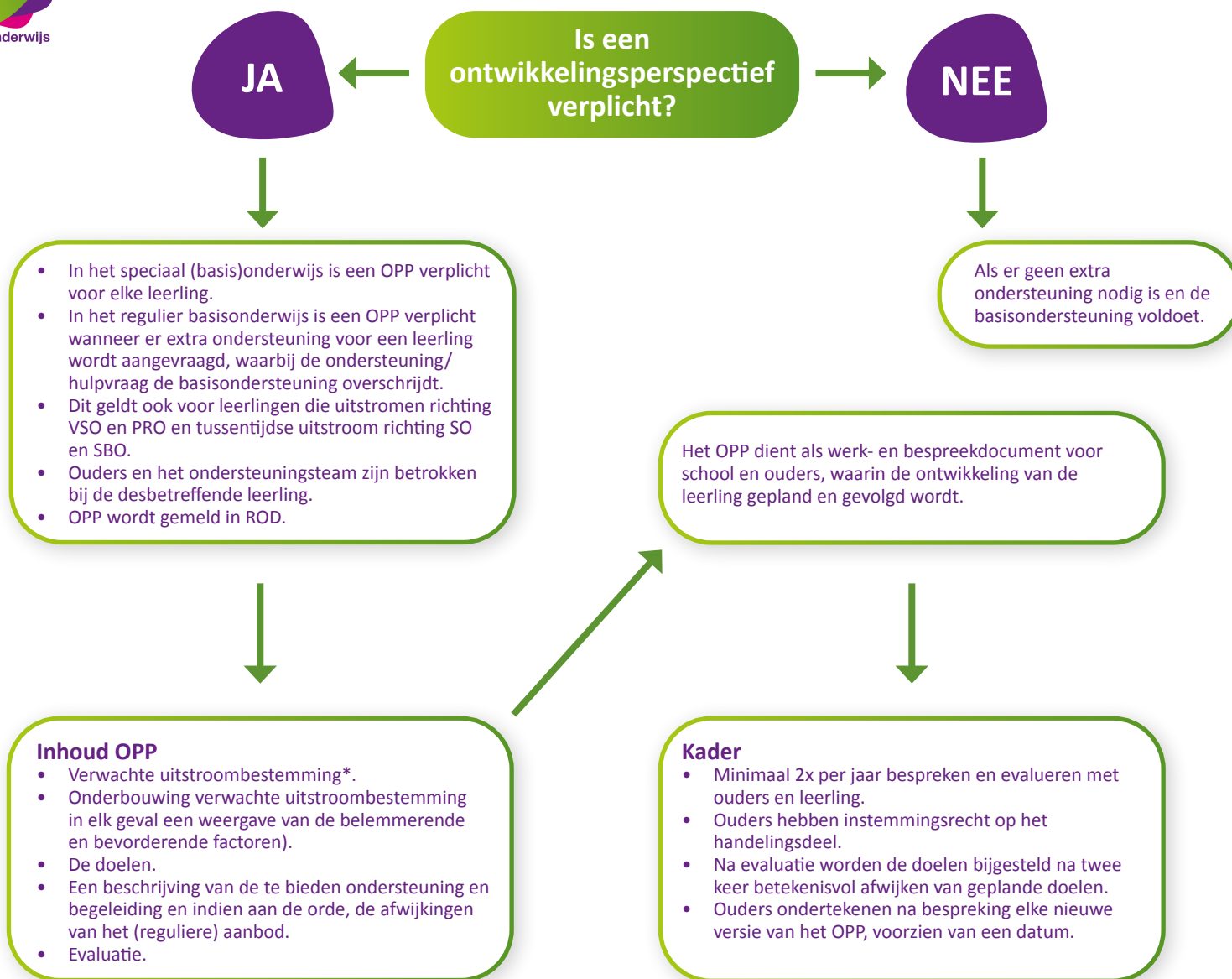
Het OPP van de leerling is gemaakt conform de geldende wet- en regelgeving. Elke school is verplicht om de begin- en einddatum van het OPP te registreren in het Register Onderwijsdeelnemers (ROD voorheen BRON). Zie voor meer informatie op de website van de Inspectie van Onderwijs.

c. Altijd overleg met ouders en instemming door ouders op handelingsdeel OPP

Ouders en de leerling worden vroegtijdig en actief betrokken bij het opstellen, uitvoeren en evalueren van het OPP. Met ouders is op overeenstemmingsgericht overleg gevoerd, waarbij ouders ingestemd hebben met het handelingsdeel van het OPP. Leerlingen hebben hoorrecht. Dit betekent dat zij input mogen geven. Hun mening wordt meegenomen in het OPP. De school evalueert minimaal twee keer per jaar het OPP met de ouders.

Soms heeft een leerling extra ondersteuning nodig. We spreken van extra ondersteuning als de basisondersteuning niet toereikend is. Om extra ondersteuning in te zetten zijn er middelen toegewezen aan de schoolbesturen. Ook is er ambulante hulp beschikbaar die ingezet kan worden. Het bepalen of een leerling in aanmerking komt voor extra ondersteuning in de eigen basisschool is een verantwoordelijkheid van het schoolbestuur van de school. Deze weegt af of de benodigde ondersteuning past binnen het SOP van de school.

Ontwikkelingsperspectief: wanneer moet het?

* Vanaf 9 á 10 jaar is een realistische verwachting van de uitstroombestemming vast te leggen. Bij jongere leerlingen stel je doelen op kortere termijn, bijvoorbeeld 2 jaar vooruit. Denk bij kleuters aan het stellen van doelen gericht op de overstap naar groep 3.

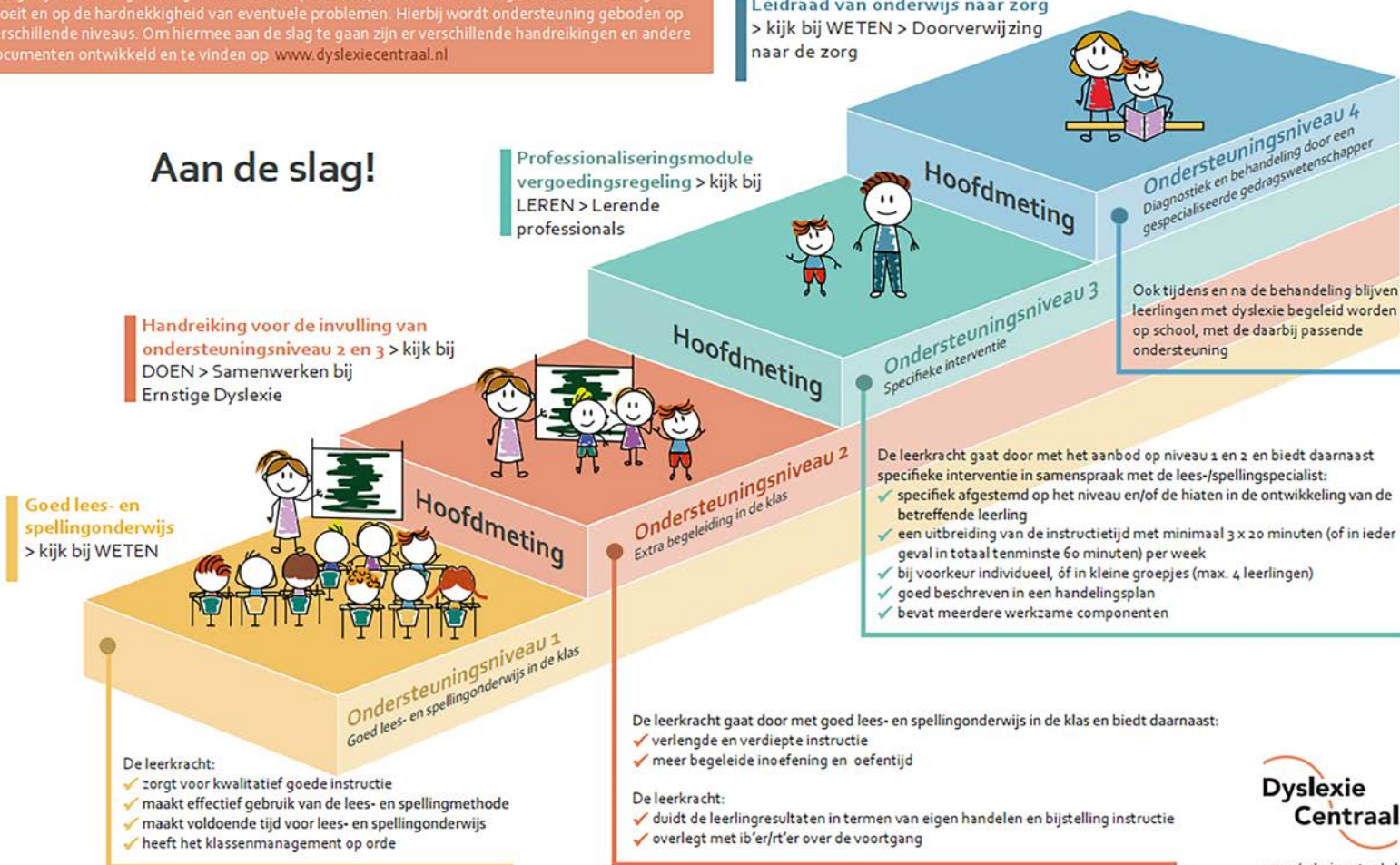
Bijlage: klik op de afbeelding en ga meteen naar de website van Dyslexie Centraal

Ondersteuning bij lezen en spellen op school

Bij leerlingen met lees- en spellingproblemen is intensieve en passende begeleiding in het onderwijs nodig. Tijdens de begeleiding komt er zicht op het tempo waarin de vaardigheid van de leerling groeit en op de hardnekkigheid van eventuele problemen. Hierbij wordt ondersteuning geboden op verschillende niveaus. Om hiermee aan de slag te gaan zijn er verschillende handreikingen en andere documenten ontwikkeld en te vinden op www.dyslexiecentraal.nl

Leidraad van onderwijs naar zorg
> kijk bij WETEN > Doorverwijzing naar de zorg

Aan de slag!

Primair Onderwijs